

BRASSÓI UJLAP

Megjelenik este 6 órakor.
Egyes szám ára 2 fillér.
Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

Társadalmi napilap.
Szerkesztőség és kiadóhivatal Kapu-utca 72.
Telefon 356.

Előfizetési árak:
A kiadóhivatalból elhozva 1 óra 40 fill.
1 óra házhoz hordva 60 fill.
Pesti Ujlappal 1 óra 1 K.

Nyílt levél a főkapitányhoz.

Mig kötelességem a vidékre szólitott vasárnapon, addig idehaza rólan olyan nyilatkozatok történtek, amelyekhez nekem is van egy párszavam.

A Brassói Lapokkal és a főkapitánnyal szemben egy kedves munkatársunk már tegnap védelmébe vett. Nekem azomban az a véleményem, hogy különösen a Br. L.-al szemben védelemre nincs szükségem.

De helyt tudok állani és helyt álllok minden lépésemért, minden egyes tollvonásért saját magam is.

Előre jelzem, hogy a nevezett cikket véletlenül nem is én irtam, de minden sorát aláírom. A „Gyáva zsidó” cikket különben az „Alkotmány” című ujságból vettük át.

Nagyon jellemző a Br. L. hepiciáskodása a zsidófajra nézve. Ha a földkerekségén valahol valamelyik zsidónak a tyukszemére hágnak, akkor valamennyi zsidó el kezd jajgatni. Nevetséges a Br. L. ficánkodása. Védelmébe veszi Ismayt, aki magyar ipszilonnal sem írja a nevét, de nem is Rákóczi, Hunyadi, Magyar, Kovács vagy efféle magyar. Ismay és a Br. L. között igazán más kapcsolatot nem lehet találni, minthogy mind a kettő egy fajhoz tartozik. Ez pedig megmagyaráz mindent.

Ami pedig Br. L. cikkiróját illeti, aki valahogyan kiizzadta a sok sületlenséget és számárságot, azt üzenjük, hogy ha az az eifel badarság fájna, amelyet a türelmes papírra vetett,

akkor jajgatna fájdalmában a nagy Cenk aljában.

Komolyan foglalkozni a Br. Lapokkal feleslegesnek tartom, mert: Gegen die Dummheit kämpfen die Götter vergébens.

A Brassói Lapok pájészével ezzel vágeztem, a főkapitány urral is van azomban egy kis közölni valóm.

Főkapitány ur oly nyilatkozatot tett a Br. L.-ban, amihez nincsen joga. Nem jelenthet ki ilyet Főkapitány ur! Hogy mégis bátorsága volt ezt megtenni, a sajtó szabadság ellen ilyentámadást intézni, egyéni szabadságom pedig így fenyegetni, ezt igazán nem tudom minek tudjam be.

Látta Főkapitány ur már a sajtótörvényt? Kezdek kételkedni benne és velem együtt nagyon sok jószág ember. Főkapitány ur abban a sajtótörvényben elsősorban a fokozatos felelősség van lefektetve.

Ezt úgy látszik nem tudta Főkapitány ur, amit már akkor vettem észre, mikor a „magán beszélgetés”-nek vett kedves eszmecsere történt közöttünk, de ma sem tudja még, mert különben nem engedte volna, hogy ezt a furcsaságot papírra is nyomtassák.

Abban a sajtótörvényben még arról is szó van, hogy a sajtóvétségekért a bíróságnak van joga megtorlással élni, nem pedig a polizáinak.

Ha olyat tettem, ami büntetendő cselekmény, torolja meg, de Főkapitány ur nefenyegessen személyesen,

még kevésbé a sajtóban, mert ahhoz állása jogot nem ad.

Ha megzavartam a társadalmi békét, mivel zavartam meg? Tényeket kérek, nem frázisokat, nem fenyegetést, mert ez állásához nem méltó. Tessék bizonyítani mindazt, amit mondott.

„Nap, nap mellett olvasunk a lapban cikkeket a zsidók ellen.” . . . Hát igenis! Nekem is, a szerkesztőség tagjainak is, meg van a véleményük a zsidófajról, melyet sem én, de soha senki a lapunkban vallásáért nem támadott. A zsidóság azomban faj, amely egy részének a sajátságai türhetetlenek, amelynek a jellemvonásai, gondolkodása a kor szociális fejlődés ellen van. És ez a része antiszociális elem. Ha pedig azt mondom, hogy gyáva zsidó, akkor éppen annyit mondok, mint gyáva angol vagy gyáva hottentotta. Sem többet, sem kevesebbet. Persze eza főkapitányi kodex szerint a vallási béke megzavarása?

„De nemcsak a különböző felekezetek között szítja az ellenségeskedést a főszerkesztő ur, hanem a politikai pártok közé is úgy odadobta a visszavonást és az ellenségeskedést, hogy a rendőrség és a hatóságok ma már alig képesek ezen a bajon segíteni.”

Köszönöm a nagyrabecsülését. Eddig igazán nem tudtam, hogy ily nagy ember vagyok, aki képes lettem volna 3 hónap alatt teljes felfordulást előidézni itt Brassóban. De külö-

Tellmann Béla

divatterme.

Brassó, Ferenc-József-tér és Lópiac sarokház Serg-féle posthózzlet 1.emelet.

Készít saját műhelyében elsőrangú munkások által izlésesen előállított honi szövetekből

uri ruhákat.
Angol női felöltők és kosztümek
készítése.

Vidéki megrendeléseket felelősség mellett próba nélkül is kifogástalanul teljesít.

ben, ha olyan eredményeket értem volna el, amelyeket nekem Főkapitány ur csupa jóindulatból szeretne tulajdonítani, akkor már 20 éves koromban a parlamentben lettem volna és onnan vertem volna vissza a Főkapitány ur nagyrabecslő nyilatkozatát és az eljárását már szóvá tettem volna mai nappal az országban.

A Főkapitány ur megnyugtatóra meg kell mondanom, hogy eddig ugyan keveset tettem politikai téren, de akarok annál többet ezután.

Mi az a felfordulás, amelyet én, egy fiatal ember három hónap alatt teremtettem? Az talán, hogy a ker. szociális mozgalmat megerősítettem? Az talán, hogy százakkal lettünk többen, akik a kereszténység alapján küzdenek az ezsidósodott Magyarország újjászületésén? Az talán, hogy a kaih. Népszövetségbe nagyon sok intelligens ember lépett? Az talán, hogy az Ujlap előfizetőinek száma százakkal emelkedett? Hol van a felfordulás? Nem látom. De hogy az ellentáborban és különösen a vörösöknél nem jó vért szült, azt gondolom, sőt a B. L. is a legjobban szeretné, ha nem volnék.

Főkapitány ur, csak hogy ma már más világot élünk. Ami mozgalmainknak az előre menetele már nem a B. L., sem a Főkapitány ur jóindulatától függ. A sajtószabadság is hála az Istennek törvénybe van iktatva, amelyen oly környéken akar átgázolni a Főkapitány ur, pedig ezt azért alkották, hogy még a brassói főkapitány is megtartsa.

Fenyegetéseitől igazán nem félek. Ha büntetendő cselekményt követtem el, akkor tessék a bíróság elé állítani, de hogy lehet a sajtóvétségekért közigazgatási megtorlással fenyegetőzni ataihez nincsen joga, azt igazán nem értem, mert Brassó is még Magyarországhoz tartozik és nincs Szibériában.

Tiltakozom a Főkapitány ur fenyegetése ellen. Ha van bátorsága és okára, akkor rukkoljon ki „aközigazgatásadta megtorlással!” ne fenyegetessen folyton. Tessék tenni!

Frühvirth Mátyás

a Brassói Ujlap főszerkesztője és a ker. szoc. szervezetek erdélyi titkára.

A keresztényszociálisták küzdenek a keresztény munkásságnak a szociáldemokrata járom alól való felszabadításáért.

Majláth püspök.

Ki ne ismerné Őt, a legjobb atyát? Ki ne tudna sokat beszélni róla, a püspök atyáról? Ki az, aki ne csodálta volna püspökünk akaraterejét, munkakedvét, páratlan alázatosságát, szívjóságát, buzgóságát és imádkozó lelkét? Nem hisszük, hogy egy is akadna hívei és gyermekei között, aki azt a főpásztort nem ismerné, ki ma csendben, elvonultságban testvérei és a legjobb anya közelében jubileumot ül.

Jubileumot, örömnépet ül a főpásztor, 15 év óta hordja az erdélyi püspökség nehéz pásztorbotját, 15 év óta viseli a püspökség nehéz keresztjét. Hordja és viseli úgy, mint kevesen mai nap.

Imádkozva, elmélkedve, jót téve járja be bércei püspökségét és szive alázatosságában egy percre se teszi félre a nehéz keresztet, a főpásztori gondokat, hanem velük kel munkára, azokkal tér nyugalomra. Ebben, ebben a mi püspökünk oly nagy, hogy bámulni lehet őt, a püspököt Gr. Majláth G. Károly erdély nagy és mégis alázatos és szerény főpásztort.

A mikor ő jubileumot ül távol híveitől, mi is öröm és hálaünnepet ülünk.

Örvendünk, hogy a jó Isten ily jó atyát adott, hálálkodunk pedig azért, mert az isteni gondviselés megtartotta nekünk.

Az öröm és hála ünnepén harangok zúgnak, imádkozó lelkek az Ur házába sietnek . . . harangok és a hívők szíveinek ezrei imát küldenek a Mindenhatóhoz: „Tartsd meg Isten jó Atyánkat . . .”

Vázsonyi leleplezése.

Álljanak itt, — közhitelesség okáért, a szabadkőműves keblekről leszakadt demokrata vezér saját szavai. Vázsonyi szóról-szóra ezeket mondta:

— Minthogy kilépésem ténye már nyilvánosságra került, nem lehet annak semmi értelme, hogy hallgassak. Igenis való, hogy a szabadkőműves szövetségből kiléptem.

E szavai után azután jön a nagy ámulat a kicsérélt Vázsonyi kilépésének okai fölött. Vázsonyi, az egykor atheista, a nagy szociálista, a szabadkőműves páholyban keményen támadni kezdte a szociálistákat, hazafiatlan és vallástalan programjuk miatt. Elnevezte őket strébereknek, hazaárulóknak, akik a nemzetiségekkel cimborálnak, mire a szociálisták a páholyban is szervezkedni kezdtek ellene. Hogy ez mennyire igaz, ezt Vázsonyi a következő szavaival erősíti meg: Kell hit és haza!

— Esztelen demokrata az, — mondja így — ki a két kiirthatatlan eszmét, a vallást és a hazát gunyolja, mert ha ezt a kétőt átengedjük a reakciónak, úgy bukásunk

bizonyos. Nincs demokratikusabb fogalom mint a haza, mely mindannyiunkat átkarol, nincs demokratikusabb eszme, mint a vallás, mely az Isten képére formált ember egyenlőségét hirdeti. Aki nem akar magyar lenni nemzeti érzésből, legyen az — szabadelvűségéből. Mert Magyarországon csak a magyarságtól várható a szabadelvűség és a demokraták diadala.

Ime, még a zsidó Vázsonyi, még a szociálista és atheista eszmék egykori előharcosa is megretten azoktól a szociálista zsidó tulzásoktól, amelyekkel a nemzeti lét legszentebb és legbecesebb alapjait támadják.

Óh, minő vakondok munkának kell ott lefolyni, ha ezt még egy Vázsonyi is sokalja és hazaárulásnak minősíti.

A KATHOLIKUS SAJTOÉRT MINDENT, DE A KATHOLIKUS SAJTÓT SEMMIÉRT.

A szociális kurzus.

Meisel apát és Zsigmond tanár előadásai

Hétfőn este volt a keresztényszociálisták kurzusának első napja. Nők és férfiak nagy számban jelentek meg a rajteteremben. Az első előadást Meisel József apátplebános tartotta meg, a kité a közönség éjenzéssel és hosszú tapssal fogadott. Beszélt a tudás hatalmáról. Az emberi tudás, a tudomány különböző ágait fejtegette. Gyönyörű szépen ecsetelte nagy szónoki erejével a maga témáját. Megragadott mindenkit. A hallgatóközönség lelkesen tapsolt a kitűnő szónoknak az előadás végezetével. Majd Zsigmond György gimn. tanár tartotta meg értékes előadását az alkotmányunk fejlődéséről. Alapos ismeretekre valló, gondolatokban gazdag, tömör előadást tartott. Nagy hozzáértéssel vezette végig a történelmen a hallgatót, aki lelkesen tapsolt és éljenzett az előadásért. A kurzusnak az első napja ezzel véget ért, amelyet Dánér Antal a cipész h. csoport elnöke zárt be egy pár lelkes szóval. Kedden este a kurzuson Dr. Balogh József és Tódor László fog előadást tartani. Az érdekes előadásokra ezután hívjuk fel az olvasóközönségünk figyelmét.

Keresztényszociálisták legyetek ébren!

HIREK.

1912.	Róm. kath. Fülöp
április	Protestáns Fülöp
1.	Gör. k. János
Szerda	Nap két 4 ó. 45, ny. 7 ó. 10.

Május 1-én d. e. 9 ó. a plebánia templomban hálaadó szt. misét tartanak. Gr. Majláth G. Károly erdélyi püspök szentelésének évfordulója alkalmából.

Májusi ájtatosság. A szép és vonzó ájtatosságokat, melyeket Mária tiszteletére rendezett az egyház a brassóiak méltó buzgósággal május 1-én ez esti órákban fél 7 órakor tartják a plebánia templomban. Az ájtatosságot mindennap jelzett időben tartják. Azon hívek, kik gyertyákkal az ájtatosság fényét emelni akarják, kéretnek adományukat a sekrestyében leadni.

A Brassó ág. ev. hit. egyház köréből. Geduly Henrik Tisza kerületi püspök május hó 14-én Apácára érkezik és a következő napokon egyházi vizsgálatot tart, melyre az alispán mint a vármegye első tisztviselője meghívatik.

Új rendezetitanácsu város. Dicsőszentmárton város polgármestere átiratban értesítette Brassó vármegyét arról, hogy az eddigi mezőváros, rendezett tanácsu várossá alakult át.

Lukács László Brassó megyéhez. Lukács László ma átiratban értesítette Brassó vármegye közönségét miniszterelnökké történt kinevezéséről és a megye támogatását kéri a kormány részére.

Ker. szoc. értekezlet. Szentgyörgyön vasárnapon délután a „Korzó” kávéház termében értekezlet volt, amelyen Tatár Balázs tartott sikerült beszédet a ker. szoc. törekvésekről. Vasárnapon d. u. pedig nagy nyilvános népgyűlés lesz a piactéren, amelyen Frűhvirt Mátyás és Dr. Boér Pál fognak beszédet mondani. Brassóból a keresztényszociálisták nagy számban fognak részt venni a népgyűlésen.

Ujlap a vidéken. Nagyváradon Uj Nagyvárad címmel politikai napilap indult meg, amelyet a sztrájkba lépett „Nagyvárad” munkatársai alapítottak.

A ker. szoc. nagy mulatságra az előkészületek már folynak javában amely május 19-én vasárnapon fog lefolyni a Vigadóban. Mindenfelé nagy érdeklődés nyilatkozik meg a mulatság iránt. Élvezetes program és disztánc fogja megelőzni a táncmulatságot. Hétfőnként tart ülést a vígjelmű bizottság. A meghívókat is szétküldik e hét végére. Tagjainkat kérjük agitáljanak a mulatság érdekében. Ne elégedjünk meg az eddig elért eredményekkel. A mulatságnak nagynak, impozánsnak kell lennie. Mutassuk meg az egész városnak, hogy mi keresztényszociálisták tenni is tudunk, ha saját ügyünkről van szó.

Brenndorfot nem ismerünk. Érdekes eset kapcsán hozzuk ezt a hírt. Nemrégben a vármegyéhez ezzel a német keltezéssel adtak be egy hivatalos beadványt. Az alispáni hivatal azzal az indokolással, hogy ily nevű községet nem ismer visszaküldötte a feladóknak, mert Brenndorf neve Botfalun.

Rákóczy szobor bizottság Zomboron. II. Rákóczy Ferenc szobor leleplezési ünnepély június hó 9-én lesz Zomborban.

Vörös május. Holnap ismét lesz részünk egy kis macskazenében. A szociáldemokraták persze csendben tüntetni sohasem képesek. Különösen május elsején mutatják ki természetüket. Holnap délelőtti tüntető felvonulást fognak tartani és délben népgyűlést rendeznek az Iparegyletben. Rendőri asszisztenciával fognak tüntetni az urak, a papok, a társadalom ellen.

Műpártolás Marosvásárhelyt. Marosvásárhelyről írják: Tegnap estére az itten

tartózkodó színészek a Tótleány c. népszínművet tüzték ki előadásra, de azt részvétlenség miatt megtartani nem lehetett mert az összes bevétele csak 28 korona volt.

A földgáz. A multakban megemlítettük, hogy a kissármási földgázát Tordára és Marosujvárra helyezte át. Mint értesültünk, a munkálatokhoz a napokban hozzáfognak. A pénzügyminiszteriumban most újabb tervet dolgoznak, mely már-már a terv megvalósítás stádiumába lép. A marosujvári vezetékét államköltségen Nagyenyeden és Gyulafehérváron át Zalatnára fogják vezetni s ott az állami kohókban felhasználni.

Munkanélküliség elleni biztosítás. Nem nálunk Magyarországon, mert erre itt nincsen idő. Ez külföldön, Németországban van. Ott a parlamenti bizottság letárgyalta a munkanélküliség elleni biztosítási javaslatot, amelyet nemsokára a tartománygyűlés elé terjesztenek. Hol vagyunk mi még ettől.

Zacharin csempészés. Kolozsvárot mult év végén 9 hordó zacharint foglalt le a rendőrség. Most elítélte őket a bíróság a következő képpen: Blobstein Szidort 57,009 koronára vagy 6 hónapi fogházra és Szán Leibot 29,973 koronára vagy 6 hónapi fogházra. Milyen furcsa is ez: 57,009 korona egyenlő 6 hónapi fogházzal. Megfelebezték az ítéletet.

Éjjel a pályaudvaron. Egy rendőr-

őrsvezető az elmúlt éjszaka tetten érte a mív pályaudvaron Pachich György és Gál István napszamosokat, akik egy zsák árpát a válukra emelve, azzal távozni akartak. A két napszamos azt vallotta, hogy a lopást részszegségükben akarták elkövetni.

A nagyipar és unokája. Szabadkán történt Tombács Mihály sertéskereskedőt aki egyedül élt, 19 éves unokája ápolta. A leány szívbeteg volt és hirtelen meghalt. Az öreg embernek az annyira befolyással volt, hogy az udvaron egy pár perccel, miután megtudta a hírt unokájáról, hirtelen összeset és meghalt.

Egy fűtő jó állapotban, kitűnő szerkezettel vagy alkalma kifőzésre, kávéházba, olcsón eladó.

Cím a kiadóhivatalban

Tiszta erdélyi borok.	Iparegyleti vendéglő és kerthelyiség	Kittinő konyha.
	Brassó, Rezső-körut 7. Kőbányai udvari sör. A husvétii ünnepek alkalmával dupla maláta sör is csapóztatik.	

Táviratok.

Bpest ápr. 30.

Az „Alkotmány” a mai vezércikkében Lukácsnak szemérettel veti, hogy az agrár érdekekért semmit sem vett programjába. Így fejtegette a börze megrendszabályozását is.

— Khuent a munkapárt elnökévé fogják választani a beteges Percel Dezső helyébe.

Bpest ápr. 30.

A munkapárt meglepéssel fogadta Lukács programját. A Kossuthpártban nincs békés hangulat. Désy azon nézetének adott kifejezést, hogy ennek az elégedetlenségnek a delegációban is kifejezést fog adni, sőt Aufferberg ellen bizalmatlansági nyilatkozatot ad be.

A Justhpártban általában az a nézet, hogy Lukácsnak sikerül majd közeledni a párt álláspontjához, különben féltő, hogy Lukács a konzervatív Tisza-csoporthoz fog hajolni. Mig Lukács vissza nem jön Wienből, semmit sem akar tenni, nehogy a békét lehetlenné tegye.

Budapest. ápr. 30.

A Justhpárt és a szociáldemokraták népgyűlést tartottak, a melyen Justfi is beszédet mondott. Schwimmer Róza feminista vezetőnő is beszélni akart, de lehurrogták és így nem tudott szóhoz jutni.

Konstantinápoly ápr. 30.

A tegnapi minisztertanács hosszasan foglalkozott a Dardanellák megnyitásának

kérdésével, de nem határozott. A miniszterek hír szerint lehetlennék tartják a tengerszoros megnyitását, amíg olasz támadástól lehet tartani.

Wien ápr. 30.

A delegációk üléséi elé nagy érdeklődéssel néz a diplomáciai világ, mert itt fogja tartani első expozéját Berthold közös hadügyminiszter. A beszédben fog nyilatkozni az olasz-török háborúra vonatkozó ügyekben is.

A keresztényszociálisták győzelme.

Wien ápr. 30.

A tegnapi nap folyamán folyt le a II. választótételben a 48 mandátum betöltése. A zsidó klikknek minden számításait keresztül huzta a tegnapi nap. A 48 mandátum közül 32 mandátumot egy csapásra fényes szótöbbségekkel elvitték a keresztényszociálisták. 16 helyen pótválasztás lesz, amelyekben a keresztényszociálistáknak még 14 mandátumra van kilátásuk. Ugy látszik a kis vereség, a melyet a keresztényszociálisták szenvedtek az első napon a zsidókkal és szociáldemokratákkal szemben, az egész Bécsset mozgósította. És ma már több mandátummal bírnak, mint amennyi volt ez-előtt.

Felolós szerkesztő: **Dr. Kölcze Károly.**
Főszerkesztő: **Frűhvirth Mátyás.**

Kiadja: **A Brassói Népszövetségi Takarékszövetkezet.**

